

Valtiopäiväin avajaiset

Eduskunnan istuntosalissa elokuun 2 p:nä 1929.

Pöytäkirja, joka laadittiin 1929 vuoden toisten varsinaisten valtiopäivien avajaisissa Eduskunnan istuntosalissa perjantaina 2 p. elokuuta 1929.

Oltuaan läsnä Nikolainkirkossa pidetyssä, kello 14 alkaneessa valtiopäiväjumalanpalveluksessa saapui Tasavallan Presidentti, filosofiantohtori Lauri Kristian Relander sekä eduskunnan puhemiehet ja jäsenet eduskuntatalolle. Eduskunnan jäsenet ja eduskunnan oikeusasiamies asettuivat paikoilleen eduskunnan istuntosalissa. Valtioneuvoston jäsenet ja oikeuskansleri saapuivat heille puhemiehen vasemmalla puolella varatuille paikoille. Tämän jälkeen saapui paikalleen eduskunnan puhemies Suomen Pankin johtokunnan jäsen Kyösti Kallio seurassaan allekirjoittanut eduskunnan sihteeri, joka 20 päivänä tammikuuta 1928 annetun valtiopäivien avajaisissa ja päättäjäisissä noudatettavia juhlamenohjeita koskevan asetuksen 7 §:n määräyksen mukaisesti ryhtyi pitämään pöytäkirjaa.

Ulkovaltain diplomaattiset edustajat olivat asettuneet heille varattuun aitiioon vasemmanpuoleiselle parvekkeelle sekä korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden jäsenet, sotaväen päällikkö, suojeluskuntain päällikkö ja yleisesikunnan päällikkö ynnä muut kutsuvieraat oikeanpuoleiselle parvekkeelle.

Kun kaikki olivat asettuneet paikoilleen saapui juhlamenojen ohjaajan saattamana istuntosaliin Tasavallan Presidentti asettuen puhemiehen korokkeen ja hallituksen jäsenten istuinten väliselle korokkeelle.

Tasavallan Presidentti tervehti Eduskuntaa ja julisti valtiopäivät avatuiksi seura-

vin, ensin suomeksi ja sitten ruotsiksi lausutuin sanoin:

Suomen kansan edustajat!

Kun Eduskunta toimitettujen uusien vaalien jälkeen nyt kokoontuu valtiopäiville, lausun Teidät tervetulleeksi suorittamaan edesvastuullista tehtäväännne.

Viime valtiopäivillä hyväksyi Eduskunta Suomen yhtymisen n. s. Parisin sopimukseen sodan hylkäämisestä kansallisen politiikan välikappaleena, sopimuksen lopullisen voimaantulon riippuessa siitä, että kaikki alkuperäiset allekirjoittajavaltiot sen ratifioivat. Kun tämä nyt on tapahtunut, on kyseessäoleva tärkeä sopimus viime kuun 24 päivänä yleisesti ja lopullisesti tullut voimaan.

Pyrkien osaltansa määrätietoisesti myötävaikuttamaan rauhan vakiinnuttamiseen on Suomen hallitus suhtautunut myötämielisesti myös siihen, Kansainliiton viime vuoden yleiskokouksessa laadittuun yleissopimukseen, joka tarkoittaa lisääntyneiden mahdollisuuksien luomista kansainvälisten riitojen ratkaisemiseksi yksinomaan rauhanomaisin keinoin. Eduskunnalle annetaan nyt esitys Suomen yhtymisestä tähän sopimukseen.

Todisteena Suomen ja sen läheisten naapurimaiden kesken vallitsevista hyvistä suhteista ovat osaltaan myös ne sopimukset, jotka hallitus, Eduskunnan lausumaa toivomusta noudattaen, on tehnyt Skandinavian maiden ja Viron kanssa passipakon poistamisesta ja korvaamisesta henkilöllisyystodistuksilla.

Suhteemme itäiseen naapuriimme ovat myöskin jatkuvasti kehittyneet suotuisaan suuntaan. Siten on hallitus äskettäin tehnyt Neuvostoliiton kanssa Tarton rauhan-

sopimuksen edellyttämän sopimuksen tulli-valvonta-alueista Suomenlahdella, mikä sopimus jo on tullut molemmin puolin ratifioituksi, Neuvostoliiton samalla ratifioidessa v. 1925 tehdyn n. s. Helsingin sopimuksen salakuljetuksen vastustamisesta.

Valvoen valtakunnan etuja kauppapoliittisella alalla on hallitus, missä vaikeuksia on syntynyt tai epäkohtia ilmaantunut, diplomaattista tietä tai turvautumalla erikoisneuvotteluihin koettanut saada ne poistetuiksi. Tässä tarkoituksessa on m. m. ryhdytty Turkin kanssa v. 1926 tehdyn kauppaja- ja menkulkusopimuksen tultua irtisanotuksi neuvotteluihin uuden sopimuksen aikaansaamiseksi.

Voimme lyhyesti todeta, että suhteemme ulkovaltoihin ovat jatkuvasti pysyneet hyvinä.

Valtakuntamme sisäisissä oloissa kiintyy huomio jatkuvasti rahamarkkinain kireyteen. Oireena tilanteen paranemisesta voidaan kuitenkin mainita viennin lisääntymisen ja tuonnin vähenemisen kautta edullisemmaksi muodostunut kauppatase. Jos lisäksi — kuten tällä hetkellä näyttää — tämän vuoden sato muodostuu verraten edulliseksi, on hyvin todennäköistä, että nykyisistä taloudellisista vaikeuksista aletaan vähitellen selviytyä.

Hallitus ei tietenkään ole voinut olla huomioimattomana vallitsevaa taloudellista tilannetta valmistaessaan ensi vuoden tulo- ja menoarviota. Asiaa koskevassa esityksessä, joka nyt tavallista aikaisemmin annetaan eduskunnalle, on johdonmukaisesti noudatettu suurta säästäväisyyttä, silti tietenkään vaarantamatta valtion oleellisia etuja ja maan taloudellisen ja henkisen kulttuurin säännöllistä kehitystä. Menoarvioon on myös otettu määräraha valtion viran ja toimen haltijain palkkauksen parantamiseksi, koska hallituksen käsityksen mukaan tärkeät valtion ja yhteiskunnan edut sitä vaativat. Näin menetellessään on hallitus osaltaan tahtonut helpottaa tämän vaikeaksi käyneen kysymyksen asiallista ja oikeudenmukaista ratkaisua.

Ensi vuoden tulo- ja menoarvioesityksen ohella annetaan Eduskunnalle nyt valtiopäiviä avattaessa joukko muita hallituksen esityksiä. Niistä ovat useat sellaisia, joita viime valtiopäivillä ei ehditty loppuun käsitellä.

Uusista esityksistä ansaitsee tulla maini-

tuksi esitys uudeksi leimaverolaiksi, joka esitys olenmaisissa kohdissa rakentuu uusille perusteille. Se on tarkoitettu tuottamaan yleisölle helpotusta, siinä kun m. m. virastoihin annettavat asiakirjat ehdotetaan vapauttaviksi leimamaksuista.

Moniin tärkeihin sosiaalisiin kysymyksiin on hallitus kiinnittänyt huomiota. Edellyttäen lepäämään jätetyn sairausvakuutuslain tulevan nyt alkavilla valtiopäivillä lopullisesti hyväksytyksi, on lain täytäntönnäpön valmistelu jo annettu tehtäväksi komitealle, jonka myös tulee valmistaa uudet ehdotukset vanhuus- ja työkyvyttömyysvakuutusta sekä tapaturmavakuutuslain muutosta var-ten. Merkittävää edistysaskelta sosiaalisen huollon alalla tietää kauan valmisteilla ollut lastensuojelulaki, josta nyt annetaan Eduskunnalle esitys. Lähiaikoina valmistuu myös esitys alkoholistihuollosta ja ehdotus uudeksi irtolaislaiksi.

Useihin muihin sivistysmaihin verraten ei kauppalainsäädäntö meillä Suomessa ole pysynyt yleisen kehityksen tasolla. Muun muassa on meillä kauan kaivattu lakimääräyksiä vilpillisen kilpailun ehkäisemiseksi. Tarkoituksella saada tässä suhteessa välttämätön korjaus aikaan jätetään Eduskunnalle asiasta esitys.

Kosketeltaessa valtakuntamme sisäisiä asioita on tehostettava valtiovallan velvollisuutta lain sallimin keinoin estää kaikki maanpetoksellinen ja muu yhteiskuntajärjestystä vastaan tähdätty rikollinen toiminta maassa. Suomen kansa rakastaa rauhaa, sen vakaana pyrkimyksenä on omalta osaltansa myötävaikuttaa kansainvälisen rauhan säilymiseen. Yhtä päättävästi se torjuu kaikki yritykset, jotka tähtäävät sisäisen rauhan häiritsemiseen. Tästä johtuu, että kansa odottaa sekä Eduskunnalta että hallitukselta määrätietoista toimintaa kaikkea tähän tähtäävää rikollista kiihoitusta vastaan. Samanaikaisesti kuin rikollisten aineiden lainvastaista toimintaa tarkoin valvotaan, on valtiovallan huolehdittava niiden kansanosien toimeentulomahdollisuuksien parantamisesta, jotka uurastavasta työstä huolimatta elävät taloudellisissa vaikeuksissa. Yhteiskuntamme on kyllä — kansanvaltaisena yhteiskuntana — kyllin luja kestämään lainalaista yhteiskuntajärjestystä vastaan kohdistetut hyökkäysyritykset, mutta sisäpoliittisen jännityksen välttämiseksi ja yleisen työrauhan säilyttämiseksi

on välttämätöntä, ettei nyt kosketeltuihin sairaalloisiin ilmiöihin yhteiskunnassa välinpitämättömyydellä suhtauduta.

Huolestumista ovat viime aikoina olleet omansa herättämään eräät ilmiöt eri kieli-ryhmien suhtautumisessa toisiinsa. Isänmaalle ei saata olla onneksi ja menestykseksi, yhtä vähän kuin se on kummankaan ryhmän etujen mukaista, että tämä suhde muodostuu kireäksi. Maan ja kansan parasta silmällä pitäen on toivottava, että kie-lyryhmien keskinäinen suhde saadaan säilymään luottamuksellisena ja että sitä häiritsevät erimielisyydet tulevat sovittelujen kautta asiallisella pohjalla tasoitetuiksi. Eduskunnalla on varmaan oleva useinkin tilaisuus osaltansa edistää asian onnellista ratkaisua.

Arvoisat kansan edustajat! Teitä odottaa tälläkin kertaa runsas työmäärä. Vakuuttetuna siitä, että Te suoritate työnne maan ja kansan parasta silmällä pitäen ja toivot- taen tälle työlle parhainta onnea ja menes- tystä julistan 1929 vuoden toiset valtiopäi- vät avatuiksi.

Representanter för det finska folket!

Då Riksdagen efter nyval nu samlas, hälsar jag Eder välkomna till Edert ansvarsfulla värv.

Senaste Riksdag godkände Finlands avslutning till det s. k. Pariser-fördraget angående krigets utdömande såsom ett den nationella politikens redskap, vilket fördrags definitiva trädande i kraft var beroende därav, att alla ursprungliga signatärmakter komme att ratificera detsamma. Då detta nu skett, har ifrågavarande viktiga fördrag den 24 sistförlidna månad allmänt och definitivt trätt i kraft.

I strävan att för sin del målmedvetet bidra till fredens stabilisering har Fin- lands regering även ställt sig sympatisk till len av Nationernas Förbunds senaste assemblé utarbetade generalakt, som avser kapandet av ökade möjligheter för slitande & mellanfolkliga tvister genom enbart fredliga medel. Proposition om Finlands avslutning till denna konvention förelägges n Riksdagen.

Ett bevis på de mellan Finland och dess nya grannländer rådande goda relationerna utöra i sin mån även de överenskommelser, som regeringen i enlighet med av Riksdagen

uttalad önskan avslutat med de skandina- viska länderna och Estland angående passtvängets avskaffande och passens ersät- tande med resekort.

Våra relationer till vårt östra grannland hava även de utvecklats i gynnsam riktning. Sålunda har regeringen nyss med Rådsre- publikernas Förbund avslutat en av freds- fördraget i Dorpat förutsedd överenskom- melse angående tullbevakningsdistrikten i Finska viken, vilken överenskommelse redan ratificerats av vardera parten, varvid Rådsrepublikernas Förbund samtidigt rati- ficerat den år 1925 avslutade s. k. Helsing- fors-konventionen rörande motarbetande av smuggling.

Bevakande rikets intressen på det han- delspolitiska området har regeringen, där svårigheter uppstått eller missförhållanden framträtt, sökt få dem avlägsnade på diplo- matisk väg eller genom inledande av speciella underhandlingar. I detta avseende har bl. a., sedan det med Turkiet år 1926 avslutade handels- och sjöfartsfördraget uppsagts, inletts underhandlingar för åstadkommande av ett nytt fördrag.

Vi kunna i korthet konstatera, att våra relationer till främmande makter alltjämt förblivit goda.

Vad beträffar vårt rikets inre förhållan- den, riktas uppmärksamheten fortfarande på penningemarknadens stramhet. Såsom symptom på en förbättring av situationen kan dock nämnas, att handelsbalansen blivit gynnsammare till följd av exportens ökning och importens minskning. Om därtill — såsom det i detta nu synes — skörden detta år blir jämförelsevis god, är det mycket sannolikt, att vi småningom komma ut ur nuvarande ekonomiska svårigheter.

Regeringen har givetvis icke kunnat undgå att vid uppgörande av statsförslaget för nästa år taga i betraktande den rådande ekonomiska situationen. I den budgetpro- position, vilken nu, tidigare än vanligt, förelägges Riksdagen, har följdriktigt iakttagits stor sparsamhet, naturligtvis dock utan att rikets väsentliga intressen och utvecklingen av landets ekonomiska och andliga kultur äventyrats. Å statsförslaget utgiftssida har intagits ett anslag för för- bättrande av innehavares av tjänst och be- fattning i riket tillkommande avlöning, enär enligt regeringens åsikt viktiga stats- och samhällsintressen kräva en sådan förbätt-